
Selkämeri-vesistöalueryhmä

kokous 1/2012

Aika: Tiistai 27.03.2012 klo 9:30–12:30

Paikka: Raunola, Olkiluodontie 1036 B, 27160 Eurajoki

Läsnä: Jani Helin, Juha Hyvärinen, Pirjo Jaakkola, Janne Koivunen, Annukka Laitonen, Simo Mäkinen, Pekka Paavilainen, Sari Repka, Johanna Rinne, Juhani A. Salmi, Anne Savola, Pekka Simula, Joakim Sjöroos, Markku Suominen, Hanna Turkki, Minna Uusiniitty-Kivimäki, Raimo Vahanto, Seija Vatka, Pertti Venttinen

09:30 Saapuminen ja tulokahvit

10:00 1. Avaus ja tervehdyssanat

Kokoukseen osallistui 19 henkilöä. Suoritettiin kokouksessa läsnä olevien esittely. Kokouksen puheenjohtajana toimi Juha Hyvärinen.

Ympäristöinsinööri Annukka Laitonen Teollisuuden Voimasta toivotti ryhmän jäsenet tervetulleiksi Raunolaan. TVO:n Pekka Simula kertoi lyhyesti TVO:n vesien käytöstä ja ympäristövaikutuksista. Ydinvoimalaitos käyttää merivettä jäähdytysvetenä ja makeaa vettä talous- ja prosessivetenä. Todettiin, että Kaalonperän pohjelaäntila on huonontunut viime vuosina. Kolmen viime vuoden aikana merenpohja on ollut lähdes eläimetön ja hapeton.

2. Merenhoidon ajankohtaiskatsaus

Ylitarkastaja Pekka Paavilainen Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi aluksi vesienhoidosta, jossa on alkamassa uusi suunnittelukausi. Vesienhoidossa järjestetään kuuleminen keskeisistä kysymyksistä 15.6.–15.12.2012. Merenhoidon suunnittelua tehdään yhteistyössä naapurimaiden kanssa. Ahvenanmaa tekee oman suunnitelmansa. Venäjällä ei ole samanlaista merenhoidon prosessia, mutta se pyrkii toteuttamaan HELCOMin tavoitteita. Merienhoidon kuuleminen on siirtynyt alkamaan 16.4.2012. Linkki kuulemismateriaaliin lähetetään Selkämeri-ryhmälle huhtikuussa. Esityksen aineisto: **Liite 1**

Noin vuosi sitten laadittiin laki merenhoidon järjestämisestä, joka edellyttää merenhoitosuunnitelman tekemistä. Merenhoitosuunnitelman tavoitteena on merien hyvä tila vuoteen 2020 mennessä. Maantieteellisesti merenhoito koskee koko merialuetta rannikolta talousvyöhykkeen ulkorajalle asti.

Merenhoidon suunnittelu alkoi viime syksynä alustavan arvion tekemisellä. Asiantuntijoilta selvitetiin meren nykyinen tila, selvitettiin tilan määrityksen indikaattorit, tehtiin sosiaalinen ja ekonominen arvio ja laadittiin hyvän tilan määritelmä sekä tavoitteet tähän tilaan pääsemiseksi. Nämä osiot kootaan yhteen dokumenttiin, johon kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa kuulemismenettelyssä. Kuuleminen merenhoidon tästä vaiheesta alkaa 16.4.2012 ja päättyy 15.5.2012 Tämän jälkeen kootaan kuulemisen kommentit ja dokumenttia muokataan niiden mukaiseksi. Dokumentti hyväksytetään valtioneuvostossa kesällä ja raportoidaan EU:lle syksyllä.

3. Ajankohtaista VELHO-hankkeessa, Satavesi-ohjelmassa ja vesienhoidossa

Vesienhoidon koordinaattori Johanna Rinne VELHO-hankkeesta, Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta esitteli ajankohtaisia asioita.

VELHO-hankkeen rannikotiimi etsii ratkaisuja ruovikoitumiseen ja merenrantaniittyjen umpeenkasvuun. Satakunnassa on tehty rannikkosuunnittelun esiselvitystä ilmakuvienv perusteella. Suunnittelualueiksi on valittu Eurajoen ja Luvian rannikko. Ruo'on hyödyntämis-

mahdollisuuksia tullaan tarkastelemaan myös Pihlavan- ja Preiviikinlahden hoito- ja käyttösuunnitelmissa. Kevääksi suunniteltu Marikarin niittokoe jouduttiin perumaan sääolosuhteiden takia. Niittoja tullaan luultavasti suorittamaan kesällä. Lisätietoja:

www.ymparisto.fi/velho ja <http://ruoko1.vuodatus.net/>

Ahlaisten vedet -hanke on päättymässä. Hankkeessa on viety eteenpäin väylien Porin Kolpanlahti–Merikarvia sekä Ahlainen–Iso-Ensokeri virallistamista (väyläluokka 6). Porin kaupungin Tekninen palvelukeskus on sitoutunut toteuttamaan väylän virallistamisen vaatimat toimenpiteet hankkeen päätyttyä. Lisätietoja: <http://www.ahlainen.fi/ahlaisten%20vedet.htm>

Sovittiin, että päivitettyä Selkämeren alueen kehittämissuunnitelmaa käydään läpi tarkemmin seuraavassa kokouksessa. Sataveden Selkämeri-ryhmään on rekrytoitu lisää jäseniä keväällä 2012.

Omat vedet paremmiksi -vesistöseuranta jatkuu. Touko–kesäkuussa järjestetään vesistöseurantakursseja Satakunnassa. Kummikoulutoiminta on alkamassa Satakunnassa keväällä.

Esityksen aineisto: **Liite 2**

4. Selkämeri-ryhmältä tulleet pilottihanke-ehdotukset

Johanna Rinne kertoi VELHO-hankkeen pilottiehdotuksista Selkämeren alueella.

VELHO-hankkeessa toteutetaan vuoden 2013 loppuun mennessä Lounais-Suomen alueella vesienhoidon esimerkkihankkeita. Ehdotuksia hankkeiksi pyydettiin myös Selkämeriryhmältä syksyllä 2011. Ehdotuksia tuli kolme:

-Selkämeren taustakuormituksen arviointi virtaus- ja vedenlaatuomalla

-Meriharjuksen kartoitus Ouran saaristossa

-Krookanlahden pohjoisosan kunnostamisen suunnittelu ja Palosaarentien siltarummun uusimisen vaikutusten arviointi

Selkämeren taustakuormituksen mallintamista pidettiin edelleen ehdotuksena, jota halutaan edistää. Tähän mennessä on selvitelty SYKE:n ja Ilmatieteenlaitoksen merimallinnushankkeita. Sovittiin, että Juha Hyvärinen ja Johanna Rinne sopivat tapaamisen YVA OY:n kanssa.

Tauko

5. Plan Bothnia -hanke

Yksikön päällikkö Sari Repka, Turun yliopisto (Pori), Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus

Plan Bothnia on vuoden 2011 alussa alkanut EU-osarahoitteinen hanke, jossa selvitetään Selkämeren aluesuunnittelun kysymyksiä ja luodaan Selkämeren alustava merialuesuunnitelma. Projektin tarkoituksena on selvittää Selkämeren Suomen ja Ruotsin rajat ylittäviä merellisen aluesuunnittelun kysymyksiä alueellisten viranomaisten ja asiantuntijoiden kesken. Selkämeri toimii oivallisena mallimerialueena Euroopan merialuesuunnittelussa. Hankkeessa kerätään Selkämerestä ja sen aluesuunnittelusta taustatietoa ja materiaalia, joita tulevat aloitteet ja Euroopan aluesuunnitteluprosessit voivat käyttää esimerkkimateriaalina. Lisätietoja: <http://planbothnia.org/>

Hankkeessa on mennyt paljon aikaa taustamateriaalin keräämiseen. Plan Bothnian sivuston kautta pääsee karttapalveluun, josta löytyy hankkeen tuottama tieto kartta-aineistona.

Esityksen aineisto: **Liite 3**

6. Selkämeren helmet Satakunnassa – kehittämistyötä ja viestintää

Projektipäällikkö Minna Uusiniitty-Kivimäki Metsähallituksesta esitteli Selkämeren helmet Satakunnassa -hanketta.

Suomen kansallispuistojen joukossa uusi Selkämeren kansallispuisto on erityinen: Selkämeren helminauha ulottuu kahdeksan kunnan alueella yhteensä 160 km matkalle. Kansallispuistoon tavalla tai toisella kytkettyneitä toimijoita on enemmän kuin satakunta, mutta kansallispuistoa hoitava Metsähallitus on vasta jalkautumassa alueelle. Mittavan helminauhan hoitamiseen ja kehittämiseen haetaan vauhtia hankkeilla. Selkämeren helmet Satakunnassa on kansallispuiston Satakunnan puoleisten osien kehittämisen työkalu. Hankkeen tehtävänä on koota alueen lukuisat toimijat yhteen kansallispuiston kehittämistä suunnittelemaan ja laatia toimenpidesuunnitelma puiston käyntikohteiden kehittämiseksi. Kansallispuiston käytännön toiminta aloitetaan erilaisia tapahtumia järjestämällä ja muuta viestintää toteuttamalla.

Lisätietoa:

<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Hankkeet/Rakennerahastohankkeet/Selkamerenhelmet/Sivut/default.aspx>

Selkämeren kansallispuiston rajaukseen pääsee tutustumaan tarkemmin osoitteessa: www.retkikartta.fi. Alkamassa on hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen kansallispuistoon kuuluville Natura 2000 -alueille. Lisätietoa hks-suunnittelusta löytyy osoitteesta: www.metsa.fi/selkamerisuunnittelu. Reitti Selkämerelle -hanke on tekemässä kartta-pohjaista Internet-palvelua, johon tulee 360° kääntyviä panoraamamaisemakuvia. Esimerkki kuvasta: <http://www.pori.fi/ymparistovirasto.html>. Juha Hyvärinen muistutti, että Selkämeren vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi olisi hyvä tehdä. Minna U-K sanoi, että se on suunnitelmissa Selkämeren helmet -hankkeen puitteissa. Esityksen aineisto: **Liite 4**

7. Merimetson ravinto Selkämerellä

Tutkimusavustaja Juhani A. Salmi RKTL:sta esitteli tutkimusta, jossa on selvitetty merimetsojen ravintoa ja kannankehitystä Selkämerellä. Selkämerellä on nykyään neljä merimetsokoloniaa, ja niissä pesii noin 35 % Suomessa pesivästä merimetsokannasta. Pääosin merimetsojen ravinto Selkämerellä koostui viidestä lajista: silakasta, kiiskestä, ahvenesta, särjestä ja kiviinilkasta. Kappalemäärittäin tarkasteltuna kolmipiikki nousi neljänneksi syödyimmäksi kalalajiksi. Merimetso syö pääasiassa 6–25 cm pitkiä kaloja. Kannankasvu oli 21 % vuonna 2011.

Turun kaupunki ja Turun AMK selvittivät 2010 merimetson merkitystä ravinteiden vähentäjänä Saaristomerellä. Taudinkantajana merimetso ei poikkea muista merellä elävistä villeistä linnuista.

Esityksen aineisto: **Liite 5**

8. Mahdolliset muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään tiistaina 25.9.2012 klo 9:30–13. Kokouspaikaksi sovittiin alustavasti Reposaaari.

Muistion laati Johanna Rinne.